

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220200137
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8220200137.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: V. Z., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v W. č. XXX, o zaplatenie sumy XXX,XX eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 17.08.2020 č.k. 7Csp 5/2020-104 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.
2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca nepopieral postavenie žalovaného v zmluvnom vzťahu so Slovenskou sporiteľňou, a.s., ako spotrebiteľa, ani spotrebiteľský charakter úveru. Nemôžu byť preto pochybnosti o použití ustanovení Občianskeho zákonníka na posúdenie celej zmluvy, včítane podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý i prechodu práv a povinností zo zmluvného vzťahu z pôvodného veriteľa na žalobcu. Ustanovenie § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka síce veriteľovi, ktorým v tomto prípade bola Slovenská sporiteľňa, a.s., umožňuje svoju pohľadávku postúpiť na iného aj bez súhlasu dlžníka, v tomto prípade žalovaného, ale za splnenia podmienok uvedených v ust. § 525 Občianskeho zákonníka, teda nesmie odporovať dohode medzi stranami vzťahu, ani zákonu.
3. Nebolo zistené, aby postúpeniu pohľadávky Slovenskou sporiteľňou, a.s., na žalobcu bránila dohoda, uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným.
4. Úver bol poskytnutý bankou, ktorá poskytuje úvery na základe bankovej licencie. Vzhľadom na postavenie žalovaného ako spotrebiteľa bolo povinnosťou súdu zisťovať, či obmedzenia pre postúpenie pohľadávky bankou na iný subjekt, navyše v tomto prípade na subjekt nebankový, nepozná zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov a či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorej úhrada je predmetom sporu. Súd mal povinnosť vykonať aj ex offo súdnu kontrolu zmluvy o úvere, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to napriek nečinnosti žalovaného, lebo pri spotrebiteľských zmluvných vzťahoch má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán.

5. Súdna prax sa už odklonila od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 210/01, na ktoré rozhodnutie poukazoval žalobca a podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Odklon od uvedeného rozhodnutia vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo 49/2008 zo dňa 14.05.2008 ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 76/2007 zo dňa 28.01.2009, podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo a z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodíť, že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca, a nemožno vyvodíť ani to, že dlžník by mohol namietat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky len vtedy, ak by postupca postúpenie pohľadávky dlžníkovi neoznámil, ale postupník by postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal; na takéto rozlišovanie v postavení dlžníka nemožno nájsť oporu v ustanovení § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 03.07.2012 č. k. IV. ÚS 337/2012-19.

6. Preskúmaním relevantných okolností prípadu podľa stavu do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania sa dospelo k záveru, že žalobca síce preukázal existenciu ním pripojených výziev Slovenskej sporiteľne, a.s., žalovanému na úhradu omeškaných splátok, resp. celého dlhu z čerpaného úveru, ako aj existenciu výpovede zo zmluvy o kartovom účte, avšak ani pri jednej z týchto ním doložených listín netvrdil a ani nepreukazoval dátum odoslania ktorejkoľvek z nich a ani dátum ich účinného doručenia žalovanému. Pre posúdenie dodržania lehoty 90 dní ustanovenej § 92 ods. 8 Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky, je potrebné aj tvrdiť, kedy boli pripojené výzvy žalovanému postupcom skutočne zasielané a hlavne, kedy boli tieto žalovanému doručené alebo sa mali považovať za doručené, čo v danom prípade žalobca úplne opomína. Okrem toho, súd svojou výzvou zo dňa 30.01.2020 žalobcu vyzval ako na doplnenie opisu rozhodujúcich skutočností o splnení podmienok postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, tak aj na preukázanie týchto prípadne doplnených tvrdení, a to pre pochybnosti o skutočnom doručovaní k žalobe doložených listín postupcu. Napriek tomu však žalobca žiadne relevantné tvrdenia v tomto smere nedoplnil a ani žiadne dôkazy na preukázanie v tomto smere podstatných skutočností nepredložil. Opis žalobcom učených tvrdení o rozhodujúcich skutočnostiach svedčiacich o splnení podmienok platného postúpenia bankovej pohľadávky spotrebiteľského charakteru na nebankový subjekt je nedostatočný, a to napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu žalobcu, a teda aj vedomosti o obsahu povinností žalobcu vyplývajúcich z § 132 C.s.p., pretože neumožňuje dôjsť k bezpečnému záveru o tom, kedy začala žalovanému plynúť lehota 90 kalendárnych dní od skutočného upozornenia na jeho omeškanie, resp. či k takémuto upozorneniu (a k akému dňu) zo strany veriteľa vôbec došlo. Zo strany žalobcu teda neboli tvrdené a ani preukázané zákonom vyžadované podmienky pre platné postúpenie bankovej pohľadávky, predovšetkým dodržanie lehoty 90 kalendárnych dní od upozornenia spotrebiteľa - klienta na omeškanie, ktorá je pre klienta určená na plnenie svojho dlhu, aby sa tak vyhol prípadnému postúpeniu takejto pohľadávky na iný nebankový subjekt.

7. V konaní sa tým nepreukázali podmienky platného postúpenia predmetnej pohľadávky na postupníka, t.j. žalobcu, ktorý nie je bankou, a preto je právny úkon žalobcu a Slovenskej sporiteľne, a.s. (zmluva o postúpení pohľadávok) s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka neplatný pre obchádzanie zákona. Za irelevantné je potrebné považovať, s akou sumou bol žalovaný v omeškaní, ak nebolo preukázané zaslanie a ani doručenie žalobcom predložených listín (výziev) a ani uplynutie zákonom stanovenej lehoty na zaplatenie dlhu za účelom možnosti splnenia dlhu pred jeho postúpením. Písomná výzva upravená v ustanovení § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. je totiž faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou, aj bez súhlasu jej klienta, po uplynutí zákonom stanovenej lehoty 90 dní. V prípade, ak tento faktický úkon nebol preukázateľne vykonaný a doručený žalovanému, nemôže byť v tejto časti platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu legitimáciu.

8. Aktívnu vecnú legitimáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou

každého súdneho konania. Súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov nenamieta (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.06.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

9. Slovenská sporiteľňa, a.s., bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku, ktorá je predmetom tohto sporu voči žalovanému na žalobcu len po tom, ak by bol klient napriek jej písomnej výzve, ktorá by bola doručená, nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu klienta. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli, bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda ako na pohľadávku, ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu by potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť bol povinný súd v konaní ex offa aj bez námietky žalovaného prihladiť.

10. Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno preukázania postupiteľnosti (spôsobilosti na postúpenie) takejto pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s., teda licencovaného subjektu oprávneného podľa zákona o bankách poskytovať spotrebiteľské úvery, na žalobcu, z ktorého by mu vzniklo právo vymáhať žalovanú pohľadávku.

11. Vo veci sa nespochybnilo právo Slovenskej sporiteľne, a.s., ako poskytovateľa úveru zmluvne so žiadateľom o úver (dlžníkom) upraviť práva a povinnosti pri poskytovaní úveru odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje, alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Toto právo nakoniec vyplýva aj z ustanovenia § 89 ods. 1 Zákona o bankách. Pokiaľ by však žalobca právo Slovenskej sporiteľne, a.s., ako postupcu na postúpenie pohľadávky voči žalovanému na neho zakladal na tomto zákonnom ustanovení a čl. 19, bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s., v ktorom žalobca v iných sporových veciach videl dohodu o možnosti Slovenskej sporiteľne, a.s., kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akékoľvek požiadavky alebo nie voči klientovi, tak uvedené v skutočnosti takouto dohodou nie je. Bod 19.16 totiž tvorí obsahovú súčasť Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s., ktoré boli dopredu pripravené Slovenskou sporiteľňou, a.s., pre široký okruh jej klientov bez možnosti žalovaného akýmkoľvek spôsobom sa podieľať na ich tvorbe a ovplyvniť jeho obsah. Všeobecné obchodné podmienky včítane tohto bodu preto nie je možné považovať za individuálne dohodnuté. Už z tohto dôvodu tento text nemožno považovať za dohodu v zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 Zákona o bankách, oprávňujúcu Slovenskú sporiteľňu, a.s., postúpiť pohľadávku voči žalovanému na žalobcu.

12. Všeobecné obchodné podmienky tvoria obsahovú súčasť samotnej zmluvy uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s., a žalovaným. V dôsledku toho aj text bodu 19.16 je potrebné považovať za zmluvnú podmienku, ktorá je však podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože s ohľadom na obsah bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok, ktorý klientom banky umožňuje pohľadávky voči nej postúpiť len s predchádzajúcim písomným súhlasom banky, vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Touto zmluvnou podmienkou banka zrejme obchádzala ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách a tiež, žalovaný ako spotrebiteľ, už vopred pri samotnom uzavretí zmluvného vzťahu s bankou dával súhlas s postúpením akýchkoľvek pohľadávok bankou voči nemu ako dlžníkovi na tretiu osobu, teda aj na zahraničný subjekt, voči ktorému domôcť sa práva zo strany spotrebiteľa by bolo značne sťažené, zatiaľ čo žalovaný takýto súhlas na postúpenie pohľadávky voči banke, resp. prevod záväzku voči banke na tretiu osobu nedostal a postúpiť svoju prípadnú pohľadávku voči banke bol oprávnený iba s predchádzajúcim písomným súhlasom banky. Nemôžu byť potom pochybnosti o tom, že táto zmluvná podmienka je nielen neprijateľná podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ale tiež absolútne neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Absolútne neplatná zmluvná podmienka nemôže zakladať akékoľvek právo alebo povinnosť, v dôsledku čoho Slovenskú sporiteľňu, a.s., bod 19.16 neoprávňoval postúpiť pohľadávku voči žalovanému žalobcovi, bez splnenia zákonných podmienok vyžadovaných § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

13. Vychádzajúc z uvedeného, súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému ako nedôvodnú zamietol.

14. Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p.

15. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo vyhovené. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že v prípade, ak skutkové tvrdenia sú sporné, resp. súd nemá určité skutočnosti za preukázané, potom nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 297 písm. b) C.s.p. Rozhodnutie je teda nesprávne, resp. vychádza z nesprávneho procesného postupu. V danom konaní súd nevyslovil svoj právny názor ohľadne jeho posúdenia postupiteľnosti pohľadávky postupcu na žalobcu, a teda či je postupca vo veci aktívne vecne legitimovaný. Taktiež neuviedol svoj predbežný právny názor ohľadom ním uvádzaného bodu všeobecných obchodných podmienok, čím nevytvoril zákonný priestor na doplnenie dôkazov. Na základe toho bola odňatá žalobcovi možnosť konať pred súdom, pretože tento nemal možnosť získať vedomosť o vnímaní uvedenej rozhodujúcej skutočnosti súdom ako nedostatočne preukázanej. Žalobca preto nemal dôvod na označenie ďalších dôkazov v tomto smere, resp. na ďalšiu argumentáciu.

16. Pohľadávka žalobcu v čase postúpenia predstavovala sumu vo výške 396,06 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 262,45 eur, riadneho úroku vo výške 55 eur, úroku z omeškania vo výške 30,61 eur a poplatku vo výške 48 eur. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli žalovaným rozporované, v zmysle ust. § 151 ods. 1 C.s.p. ich bolo potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením, ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinnými, prípadne inými dôkazmi, že došlo k platnému ukončeniu zmluvného vzťahu, následnému platnému postúpeniu pohľadávky, v dôsledku čoho je nárok žalobcu na zaplatenie istiny z postúpenej pohľadávky 262,45 eur s prísl. dôvodný v celom rozsahu.

17. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

18. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

19. Právne bezvýznamný je poukaz žalobcu na nesprávny procesný postup súdu, keď vo veci nenariadil pojednávanie. Ustanovenie § 297 C.s.p. aj v prípade spotrebiteľských sporov umožňuje súdu vec prejednať bez nariadenia pojednávania, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur. Tieto zákonné podmienky bez akýchkoľvek pochybností splnené boli. Hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšovala 1.000 eur a rovnako spornými neboli ani skutkové tvrdenia vo vzťahu k uzatvorenej zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 22.03.2019 medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalobcom. Či na základe tejto zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k platnému postúpeniu pohľadávky uplatňovanej v konaní na žalobcu, už nie je otázka skutkových tvrdení strán, ale otázka právneho posúdenia veci. Ide pritom o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci vzhľadom na to, že v obdobných právnych veciach Najvyšší súd Slovenskej republiky už opakovane rozhodol, že ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Zároveň zdôraznil skutočnosť, podľa ktorej postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.

20. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej Slovenská sporiteľňa, a.s., dňa 18.04.2016 uzatvorila so žalovaným zmluvu o kreditnej karte. Išlo o úver spotrebiteľský, ktorého úprava v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

21. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností Všeobecné obchodné podmienky, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

22. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku bolo potrebné zaoberať sa otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého strana je subjektom práva (povinnosti), ktoré je predmetom konania.

23. V danom prípade zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22.03.2019 právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., postúpila na žalobcu pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ust. § 524 a nasl. V prejednávanej veci postupom bola banka, a preto pri rozhodovaní sa musela zohľadniť i špeciálna úprava postúpenia pohľadávky obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z.z. o bankách.

24. Podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

25. V tomto ustanovení zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách ako špeciálny právny predpis upravoval osobitný postup pri postúpení pohľadávky inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Zákonnými podmienkami pre takéto postúpenie boli existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva k zaplateniu a dlžníkove omeškanie so splnením trvajúce nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

26. Čo sa týka podmienky písomnej výzvy, pre jej splnenie bolo nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Nestačilo teda len písomne výzvu vyhotoviť, ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. V súvislosti s písomnými podaniami Slovenskej sporiteľne, a.s., zo dňa 26.01.2017, 05.02.2017, 18.04.2017 a 17.05.2017 (č.l. 87, 88, 89 a 90 spisu) je potrebné dodať, že vo vzťahu k týmto listinám nebolo preukázané ich odoslanie a doručenie žalovanému zo strany právneho predchodcu žalobcu. Podaním zo dňa 30.01.2020 č.k. 7Csp 5/2020-74 doručeným právnomu zástupcovi žalobcu dňa 18.02.2020, súd prvej inštancie vyzval žalobcu, okrem iného, na opísanie rozhodujúcich skutočností o splnení podmienok vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru vyplývajúcich z ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a o opis rozhodujúcich skutočností o splnení podmienok postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov, vrátane dôkazov o doručovaní konkrétnych právnych úkonov právnym predchodcom žalobcu. Zároveň v prípade nepreukázania podmienok postúpenia bankovej pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov v súdom stanovenej lehote 15 dní od doručenia výzvy bol žalobca v zmysle ust. § 138 C.s.p. vyzvaný na späťvzatie žaloby, nakoľko žaloba po predbežnom právnom posúdení sa javí ako zjavne nedôvodná. Napriek uvedenému žalobca požadované dôkazy o odoslaní a doručovaní písomnej výzvy, resp. výziev banky žalovanému pred postúpením pohľadávky nepredložil.

27. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý, nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému. Ak v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, sa

hovorí o omeškaní so splnením čo len časti peňažného záväzku dlžníka, za predpokladu nevyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, týmto peňažným záväzkom môže byť iba dlh vzniknutý neuhradením už splatných splátok, nakoľko s ďalšími splátkami splatnými v budúcnosti nemôže byť dlžník v omeškaní. Pokiaľ v ďalšej časti tohto ustanovenia sa hovorí o pohľadávke zodpovedajúcej tomuto peňažnému záväzku, je zrejmé, že ide o peňažný záväzok vzniknutý z doposiaľ neuhradených splatných splátok.

28. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv, ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

29. V zmysle dôvodovej správy k zákonu o bankách, mal zákonodarca úpravou obsiahnutou v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou, táto kedykoľvek počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napr. nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priechilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

30. Základným právnym problémom v danej veci je otázka platnosti, či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách, musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania, prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávacom prípade je to, že ide o spotrebiteľský spor vyplývajúci z pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru. Ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) sú preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkovne nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia, čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva, aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevyklučuje.

31. Podľa ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

32. Za predpokladu nesplnenia podmienok podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách, pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, išlo by o postúpenie v rozpore so zákonom, a to zákonom o bankách, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

33. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon. Uvedený záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24.04.2018 vydaného vo veci 1Cdo 147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako rozhodnutie č. 60.

34. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobcu zamietol.

35. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

37. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).